



ASIA

Rantamaan Lohi Ay:n Planeetin laitoksen makrofyyttikasvustojen seurannan lisääminen Pyhämaan merialueen yhteistarkkailuohjelmaan

HAKIJA

Rantamaan Lohi Ay

TARKKAILUVELVOLLISUUS

Tarkkailu perustuu Rantamaan Lohi Ay:n Planeetin laitokselle 20.3.2024 myönnettyyn ympäristölupapäätökseen nro 76/2024, joka koskee kalankasvatusta Pyhämaan edustan merialueella. Lupamääräysten kohdassa 14 määrätään, että *kalankasvatuksen vaikutuksia merialueen tilaan ja Natura-alueeseen on tarkkailtava valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla. Tarkkailu voidaan suorittaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.*

Ehdotus tarkkailuohjelmaksi on toimitettava ELY-keskukselle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Ehdotukseen tulee liittää aiemman tarkkailuohjelman lisäksi esitys vähintään kahdesti lupakaudella toteutettavasta kahdesta makrofyyttikasvustojen seuranta-/sukelluslinjasta hankkeen vaikutusalueella. Tarkkailu voidaan suorittaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

ASIAN VIREILLE TULO

Rantamaan Lohi Ay on esittänyt 18.6.2024 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle tarkkailua jatkettavaksi voimassa olevan ohjelman mukaisena ja toimittavan ympäristölupapäätöksen lupamääräyksissä vaaditun esityksen makrofyyttitarkkailuksi myöhemmin.

Varsinais-Suomen ELY-keskus lausui asiasta 21.8.2024 ja vaati toiminnanharjoittajaa toimittamaan makrofyyttitarkkailua koskevan esityksen hyväksyttäväksi 31.10.2024 mennessä. Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus toimitti esityksen Rantamaan Lohi Ay:n puolesta hyväksyttäväksi ELY-keskukseen 22.10.2024. Suunnitelman makrofyyttikasvustojen seurannasta on laatinut Petri Vahteri Varsinais-Suomen Vesistöaneeraus Oy:stä.

PYHÄMAAN MERIALUEEN YHTEISTARKKAILUOHJELMAN NYKYINEN SISÄLTÖ

Yhteistarkkailuohjelmaan on sisällytetty Pyhämaan merialueen vedenlaatua, kasviplanktonia, pohjan laatua ja pohjaeläimiä sekä päälyysleviä koskevat tutkimuskokonaisuudet.

Makrofyyttikasvustoja on seurattu vuodesta 2023 lähtien Aluehallintoviraston Mannerlohi Oy:n Pujon laitokselle 18.10.2021 antaman päätöksen nro 316/2021 ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 28.3.2023 antaman yhteistarkkailuohjelman hyväksymispäätöksen nro 3/2023 perusteella.

EHDOTUS MAKROFYTTIKASVUSTOJEN SEURANNAN LISÄÄMISEKSI OHJELMAAN

Rantamaan Lohi Ay:n Planeetin laitoksen ehdotetut kasvillisuuslinjat sijaitsevat Matalakarin ja Syväleton eteläpuolilla. Matalakarin linja perustetaan mahdollisimman lähelle laitosta ja Syväleton osalta olisi tarkoitus löytää syvemmälle ulottuvaa rantaprofiilia.

Tarkkailulinjoja on Pujon laitoksen kanssa yhteensä neljä, joista kaksi ovat laitosten lähiasemia ja kaksi etäämpinä vertailulinjoina. Kartoituspisteiden sijainnit valitaan siten, että linjojen kasvillisuusolosuhteet ovat mahdollisimman samankaltaiset. Kasvillisuuden muutosten havainnointi suoritetaan heinäkuun puolivälin jälkeen ennen syyskuun puoliväliä. Osana makrofyyttiseurantaa on rakkohauruvyöhykkeen alarajan määrittäminen.

Makrofyyttikasvustojen tarkkailulinjoja on yhteensä kaksi; toinen on lähellä laitosta ja toinen etäämpänä vertailulinjana. Kartoituspisteiden tarkat sijainnit valitaan ensimmäisen kartoituskerran yhteydessä siten, että linjojen kasvillisuusolosuhteet ovat mahdollisimman samankaltaiset.

Kasvillisuuden muutosten havainnointi suoritetaan heinäkuun puolivälin ja syyskuun puolivälin välisenä aikana. Osana makrofyyttiseurantaa on rakkohauruvyöhykkeen alarajan määrittäminen.

Kasvillisuuden peittävyysprosentit määritetään tasoissa, joten yhden neliömetrin yhteenlaskettu peittävyysprosenttimäärä saattaa teoriassa nousta jopa 300 prosenttiin (pinnalla kasvavat rupimaiset levät, pinnan yläpuolella kasvavat levät ja pohjan päälle oman kerroksensa muodostava korkeampi kasvillisuus). Pohjan laadun luokittelu suoritetaan VELMU-ohjelman mukaisella pohjan luokittelulla.

Kiintoaineiden määrää mitataan suhteellisella asteikolla yhdestä viiteen.

Kasvillisuuskartoitus tehdään kuuden vuoden välein. Ensimmäisen kerran se tehtiin vuonna 2023 ja seuraavan kerran se tehdään vuonna 2029. Tutkimus ajoitetaan niin, ettei samana vuonna ole muita laajoja

erityistutkimuksia (pohjaeläimet, päällyslevät). Vuonna 2023 tarkkailuun kuului vain Mannerlohi Oy:n Pujon laitos.

Kartoitus suoritetaan kasvillisuuden maksimisyvyyteen tai enintään 100 metrin etäisyyteen rantaviivasta. Vyöhykkeiden muutosta tarkastellaan useamman metrin alueelta tarkan vyöhykerajan määrittämiseksi. Kasvillisuus kartoitetaan jokaisella vyöhykkeellä vähintään kolmella neliömetrin ruudulla, jotka sijoitetaan satunnaisesti kasvillisuusvyöhykkeiden sisään, tarkan lajistokuvan saamiseksi kasvillisuusvyöhykkeistä. Tutkittavilta ruuduilta määritetään putkilokasvi- ja levälajien peittävyysprosentit sekä kasvillisuuden korkeus kartoitushetkellä.

Pohjanlaatu ja kiintoaineksen määrä pohjalla sekä kasvillisuuden päällä määritetään metrin välein koko linjalta. Kasvillisuuden peittävyysprosentit määritetään tasoissa, joten yhden neliömetrin yhteenlaskettu peittävyysprosenttimäärä saattaa teoriassa nousta jopa 300 prosenttiin (pinnalla kasvavat rupimaiset levät, pinnan yläpuolella kasvavat levät ja pohjan päälle oman kerroksensa muodostava korkeampi kasvillisuus). Pohjan laadun luokittelu suoritetaan VELMU-ohjelman mukaisella pohjanluokittelulla.

Kiintoaineksen määrää mitataan suhteellisella asteikolla yhdestä viiteen.

Kasvillisuuskartoitus tehtiin ensimmäisen kerran vuonna 2023 ja siitä eteenpäin noin kuuden vuoden välein, ja se voidaan ajoittaa niin, ettei samana vuonna ole muita laajoja erityistutkimuksia (pohjaeläimet, päällyslevät).

Tulosten raportointi

Tulosten raportoinnissa sovelletaan ympäristöhallinnon yleisohjeita velvoitetarkkailusta.

Kesän ja syksyn tarkkailututkimuksen tulokset lähetetään lyhyesti kommentoituna tarkkailun tilaajille, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle ja Uudenkaupungin ympäristölautakunnalle. Tarkkailun vuosiraportit toimitetaan edellisten lisäksi Pyhärannan kunnalle ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousyksikölle.

Vuosiraporteissa käsitellään lyhyesti merialueen tilaan ja vedenlaatuun vaikuttavia taustamuuttujia, tarkkailuvuoden tutkimusaineistoa taulukoina ja kuvina sekä esitetään johtopäätökset tuloksista sekä verrataan merialueen tilaa lähinnä vuotta aiempaan tilanteeseen. Vuosiraportit toimitetaan tutkimusvuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen ELY-keskukselle sekä Naantalın ja Paraisten kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tutkimusohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla.

RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy Rantamaan Lohi Ay:n esityksen makrofyyttitarkkailun lisäämisestä Pyhämaan merialueen kalankasvatuksen yhteistarkkailuun seuraavin lisäyksin.

- Rantamaan Lohi Ay:n Sasinklopin laitoksen lähelle tulee myös perustaa lähilinja makrofyyttikasvustojen seurantaa varten. Tulosten tulkinnassa käytetään yhteistä vertailulinjaa Planeetin laitoksen kanssa.
- Planeetin ja Sasinklopin laitosten ensimmäinen makrofyyttitutkimus tulee tehdä vuonna 2026. Toinen kerta tehdään tarkkailuohjelman mukaisesti vuonna 2029.
- Makrofyyttikasvustojen tarkkailussa tulee noudattaa VELMUn ohjeistuksen lisäksi ensisijaisesti Suomen ympäristökeskuksen ohjeistusta makrolevien, sinisimpukoiden ja rakkohaurun eläimistön seurantaan ja tietojen tallentamiseen 24.4.2023 tai sen ajantasaisinta versiota. <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/meri/meriympariston-seuranta/merenpohjan-ja-vesipatsaan-elinymparistojen-seuranta>
- Makrofyyttilinjoissa otetaan huomioon rakkohaurun alakasvurajan lisäksi myös punalevät, joista seurataan röyhelöpunalevän (*Phyllophora pseudoceranoides*), haarukkalevän (*Furcellaria lumbricalis*), huiskupunalevän (*Rhodomela confervoides*) ja/tai mustaluulevän (*Polysiphonia fucoides*) syvimmän yksilön (peittävyys n. 0,1 %) alarajaa. Alakasvurajat selvitetään, vaikka ne menisivät 100 metrin sukelluslinjaa pidemmälle.
- Makrofyyttiseurannan tulosten tulkintaa varten tulee tehdä lajistorakenteeseen perustuva monimuuttuja-analyysi.
- Makrofyyttiseurannan tulokset tulee viedä raportin julkaisuun mennessä Metsähallituksen LajiGIS -tietojärjestelmään, mukaan lukien vuoden 2023 tulokset.
- Tässä päätöksessä esiin tuotujen lisäysten lisäksi tulee tulosten raportoinnin osalta noudattaa sitä, mitä aiemmassa päätöksessä 28.3.2023 on sanottu.
- Mikäli jokin yhteistarkkailussa olevista laitoksista lopettaa toimintansa, tulee kyseisen laitoksen tarkkailua jatkaa vedenlaadun osalta yksi kalenterivuosi ja pohjaeläimistön osalta yksi tutkimuskerta. Pohjaeläintutkimus tulee tehdä aikaisintaan viisi vuotta toiminnan lopettamisen jälkeen.
- Tämän hyväksymispäätöksen mukaan päivitetty yhteistarkkailuohjelma tulee lähettää Varsinais-Suomen ELY-keskukseen kahden kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Tämä ohjelma on voimassa toistaiseksi.

Perustelut

ELY-keskuksen vaatimat muutokset tulosten käsittelyyn parantavat kalankasvatuksen vesistövaikutusten tulkintaa.

Lähilinjan lisääminen myös Sasinklopin laitoksen läheisyyteen kertoo kyseisen laitoksen vesistövaikutuksista. Linjan lisäämisen jälkeen yhteistarkkailuun osallistuvista laitoksista jokaisella on makrofyttiseurannassa yksi lähilinja ja jokaisen laitoksen vaikutuksia lähialueensa makrofyttikasvustoihin voidaan arvioida.

Ensimmäinen Rantamaan Lohi Ay:n Planeetin ja Sasinklopin laitoksia koskeva makrofyttitutkimus tulee tehdä vuonna 2026, jotta seuranta ehditään tehdä kaksi kertaa lupakaudella, kuten ympäristöluvan lupamääräyksissä edellytetään. Toinen seurantatutkimus tehdään tarkkailuohjelman mukaan vuonna 2029. Laitoksen ympäristölupa on voimassa vuoteen 2034.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 64–65 §:t, 96 §, 192 § ja 200 §
Hallintolaki (434/2003) 7 luku 43–45 ja 46 §

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tätä päätöstä on noudatettava muutoksen hausta huolimatta.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaan viranomaisen voi määrätä ympäristönsuojelulain 64 §:n nojalla antamansa päätöksen noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 696 € (58 €/tunti). Päätöksen valmisteluun on käytetty 12 h. Maksu perustuu valtioneuvoston 21.12.2023 antamaan asetukseen (TEM/2023/20) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen maksullisista suoritteista vuonna 2024 ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Maksua koskeva lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

ASIAKIRJAN HYVÄKSYNTÄ

Asian on esitellyt ylitarkastaja Asko Sydänoja ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Sanna-Liisa Suojasto. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, mistä on merkintä asiakirjan viimeisellä sivulla.

PÄÄTÖKSEN JAKELU

Päätös	Rantamaan Lohi Ay
Tiedoksi	Uudenkaupungin kaupungin kaupunginhallitus Uudenkaupungin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Mannerlohi Oy Salmisten Kalankasvattamo Ky Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy

Päätöksestä ilmoittaminen

Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä

- 12.12.-31.12.2025 Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset (valitse ELY-keskus: Varsinais-Suomi).
- 1.-19.1.2026 Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla www.lvv.fi > Ajankohtaista > Kuulutukset ja yleistiedoksiannot

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Uudenkaupungin kaupungin verkkosivulla. Päätös ja kuulutus pidetään nähtävillä muutoksenhakuajan loppuun saakka.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea oikaisua Etelä-Suomen aluehallintovirastolta 31.12.2025 saakka ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastolta. Päätöksestä perittyyn suoritemaksuun voi hakea oikaisua samassa järjestyksessä kuin pääasiaan haetaan oikaisua. Oikaisuvaatimusohje on päätöksen liitteenä.

Liitteet

1. Oikaisuvaatimusohje
2. Pyhämaan merialueen yhteistarkkailuohjelma, päivitetty Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnon (VARELY/ 617/07.00/2010, 21.8.2024) mukaisesti Rantamaan Lohi Ay:n Planeetin kalankasvatuslaitoksen (302) makrofyyttiseurannalla. Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy, 22.10.2024, nro 175-24-8522. 25 s. ja 1 liite.

Oikaisuvaatimusohje

Viranomainen, jolta oikaisua vaaditaan

Asianosainen, joka on tyytymätön tähän päätökseen, saa hakea siihen oikaisua kirjallisesti. Valtion aluehallinnon uudistuksesta johtuen oikaisuvaatimus tulee osoittaa **Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 31.12.2025 saakka ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastolle.**

Asian käsittelystä perittävästä maksusta haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä.

Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Jos päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- oikaisuvaatimuksenvaatimuksen tekijän nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta, mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi ja perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Oikaisuvaatimuksen liitteet

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin muutoksenhakija vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen perille

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen on lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa perille postitse, sähköisesti, henkilökohtaisesti tai lähetin välityksellä.

Yhteystiedot 31.12.2025 saakka:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Käyntiosoite Wähäjärvenkatu 6, Hämeenlinna/Ratapihantie 9, Helsinki
Postiosoite Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kirjaamo, PL 1 13035 AVI
Sähköposti kirjaamo.etela@avi.fi
Vaihde 0295 016 000
Avoinna: ma-pe klo 8.00–16.15

Yhteystiedot 1.1.2026 alkaen:

Lupa- ja valvontavirasto

Käyntiosoite Yliopistonkatu 38, 33100 Tampere
Postiosoite PL 20, 13035 LVV
Sähköposti kirjaamo@lvv.fi
Vaihde 0295 254 000
Avoinna: ma-pe klo 8.00–16.15

Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä viranomaisessa määräajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla) toimitetun oikaisuvaatimuksen on oltava käytettävissä viranomaisen vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

Maksu

Muutoksenhakijalta peritään oikaisuvaatimuksen johdosta tehdystä päätöksestä käsittelymaksu 225 euroa. Jos aluehallintovirasto muuttaa oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä oikaisua vaatineen eduksi, maksua päätöksestä ei peritä. Maksu perustuu voimassa olevaan valtioneuvoston asetukseen aluehallintovirastojen maksuista ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Tämä asiakirja VARELY/617/07.00/2010 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/617/07.00/2010 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Suojasto Sanna-Liisa 12.12.2025 08:30

Esittelijä Sydänoja Asko 12.12.2025 08:06